

Milieu-uitvoeringsprogramma 2013-2014: Zichtbaar Duurzaam in de Capelse Samenleving

Ambities

Op 22 september 2009 heeft de gemeenteraad het Milieubeleidsplan 2009-2012 vastgesteld. Het milieubeleidsplan geeft de hoofdlijnen van het te voeren milieubeleid aan. Hoofddoelstelling uit het milieubeleidsplan is dat de gemeente koploper wil zijn op het gebied van klimaat en duurzaamheid. De gemeente streeft naar het realiseren van 40% CO2 besparing in 2025 ten opzichte van het basisjaar 1990. In het milieubeleidsplan staan verder een aantal milieuonderwerpen met de ambitieniveau plus of basis. In onderstaande tabel staan de ambitieniveaus genoemd:

Tabel 1: ambitieniveaus

Milieuonderwerp	Ambitie
Duurzame ontwikkeling	Koploper
Energie/klimaat	Koploper
Bodem	Plus
Externe veiligheid	Plus
Geluid	Plus
Licht	Plus
Afval	Basis
Bedrijven	Basis
Groen en natuur	Basis
Lucht	Basis
Water	Basis

Bij de afweging om het milieubeleidsplan te verlengen is de vraag in hoeverre het huidige milieubeleidsplan voldoende kader biedt voor het vervolg van de gewenste milieuactiviteiten. De ambities uit het huidige milieubeleidsplan zijn nog voldoende bruikbaar. Wel is van belang om de maatregelen zo concreet mogelijk te formuleren.

Het uitvoeringsprogramma voor het jaar 2013 en 2014 is een actualisering en intensivering van het milieubeleid. De nieuwe projecten zijn in de tabel aangeduid. Onze belangrijkste boodschap is: om 40% CO2 reductie te behalen in 2025 moeten nu alle zeilen worden bijgezet voor de opwekking van duurzame energie en moet doorgedaan met de extra inzet op energiebesparing in de bestaande bebouwing. In de periode 2013-2014 wordt een stevig fundament voor deze ambitie gelegd. De afgelopen jaren heeft de gemeente al het nodige bereikt:

- Energiebesparing in de openbare verlichting en toepassing van LED-verlichting;
- Energiezuinige gemeentewerf met een innovatieve verwarmingssysteem waarbij IJsselwater wordt gebruikt en een groene dak;
- Inkoop van groene energie en duurzame inkoop;
- Workshops duurzaam ondernemen en de milieu-estafette met bedrijven. Ook via de DCMR ;
- Bedrijven zijn via een branchegerichte benadering door de DCMR gestimuleerd tot energiebesparing;
- Afspraken met de meeste schoolbesturen over energiebesparing;
- Oplaadpunten voor zowel elektrische auto's als fietsen op recreatieve- en centrale punten.

Focus 2013-2014: Zichtbaar Duurzaam

Voor het uitvoeringsprogramma 2013-2014 is gekozen voor een centrale thema: Zichtbaar Duurzaam. De focus van het thema is voornamelijk gelegen in het ambitieniveau koploper op het gebied van klimaat en duurzaamheid. Rond het thema energie staat de reductie van CO₂-uitstoot, het zuinig omgaan met eindige energievoorraden en het zoeken naar duurzame alternatieven en oplossingen centraal en daarmee worden de reeds bereikte resultaten verder uitgebouwd.

We willen Capellenaren laten zien wat duurzaamheid is en hoe de gemeente duurzamer kan worden gemaakt. Daarom is de focus gelegd op activiteiten en projecten, die duurzaam gedrag stimuleren of waarin inwoners duurzaamheid kunnen ervaren. Dit zijn soms acties van de gemeente zelf en vaak juist acties van Capellenaren (bedrijven/bewoners), waar de gemeente een bijdrage aan levert.

Activiteiten moeten bruikbaar zijn en worden uitgevoerd met de bestaande personeelsformatie en bestaande budgetten. Daarom wordt ook - zoveel mogelijk - gelijk opgetrokken met de inspanningen van anderen. Om invulling te geven staan bij elke activiteit de betrokkenen (binnen en buiten de gemeentelijke organisatie) benoemd. Daarbij wordt bij de verschillende activiteiten ook de kosten weergegeven.

Clusters

De activiteiten zijn geclusterd in drie groepen. Deze groepen zijn vooral gerelateerd aan de verschillende rollen die de gemeente bij een project of activiteit kan vervullen. Bijvoorbeeld initiërend, informerend of ondersteunend. De drie clusters zijn:

Duurzaam samenwerken

Dit zijn activiteiten die de gemeente samen met anderen ontplooit. Die anderen kunnen een andere overheid (provincie of andere gemeente) zijn. Maar vaak zijn het Capelse bedrijven, instellingen (o.a. woningcoöperatie, zorginstelling), groeperingen of inwoners. Voor een deel zijn dit activiteiten waarvoor het initiatief bij anderen dan de gemeente ligt (de gemeente ondersteunt). Voor een ander deel zijn het activiteiten waarvoor de gemeente de samenleving nodig heeft om van die activiteiten een succes te maken.

Duurzaam informeren en stimuleren

Dit zijn activiteiten waarmee de gemeente informatie over duurzaamheid en klimaat gemakkelijker toegankelijk wil maken voor haar inwoners en bedrijven. Allereerst om de kennis over duurzaamheid te vergroten, maar ook om te stimuleren tot een duurzamer gedrag.

Duurzaam integreren

Dit zijn projecten van de gemeente (gemeente initieert en regisseert) met in eerste instantie een ander doel dan duurzaamheid en/of andere milieuaspecten. In deze projecten liggen echter wel (grote) kansen op het gebied van duurzaamheid en/of andere milieuaspecten.

Duurzaam doen is vaak 'slechts' een kwestie van bewuste keuzes maken. Maar hoe krijg je grote groepen mensen zover? Communicatie heeft daarin een belangrijke rol. De gemeente draagt uit wat we bedoelen, wat duurzaam gedrag is en waar mogelijk de gemeente helpt. (Web)communicatie, persberichten en publicaties zijn broodnodige instrumenten om de slag te maken naar het brede publiek. Op de volgende pagina's vindt u voor elk thema een korte algemene toelichting op de activiteiten binnen dat thema. Vervolgens is een overzicht opgenomen van de geplande activiteiten.

Duurzaam samenwerken

De gemeente ontplooit zoveel mogelijk activiteiten samen met de Capelse samenleving. Duurzaamheid wordt pas echt duurzaam als het door de Capellenaren wordt gezien als iets van henzelf. Daarom gaan we voor alle gemeentelijke ideeën en initiatieven (of die van andere overheden) zoeken naar partners binnen onze samenleving die met ons deze ideeën willen uitdragen. Een voorbeeld hiervan is het initiatief uit de wijk Schollebaar van enkele bewoners om zonnepanelen te promoten.

Bedrijven

Een duurzaam Capelle aan den IJssel kan niet zonder een actief betrokken bedrijfsleven. Met het bedrijfsleven willen wij de kansen voor duurzame producten en duurzame productiemogelijkheden verkennen.

Inwoners

Gericht op de inwoners wordt voorgesteld om voor 2013 en 2014 het onderwerp energiebesparing prominent op de kaart te zetten. Dit onderwerp sluit aan bij de mobiliteitsweek, dat jaarlijks op landelijk niveau georganiseerd wordt. Dit evenement blijven we promoten en ondersteunen.

Duurzaam informeren en stimuleren

Voor het realiseren van de milieudoelstellingen doen we een beroep op initiatieven uit de samenleving. Daarom zetten wij in op het informeren en stimuleren van Capelse inwoners, scholen en verenigingen. Ook de bedrijven worden betrokken. Uiteraard benutten we daarvoor ook onze bestaande contacten met deze organisatie. Bijvoorbeeld: de Fietsersbond, de WOP's, de winkeliersverenigingen en/of bedrijfsverenigingen. Die kanalen zijn bij uitstek geschikt voor het stimuleren en identificeren van kansrijke, nieuwe initiatieven.

Inwoners

Om inwoners te stimuleren zelf een bijdrage te leveren aan een duurzaam Capelle wordt aangesloten bij enkele landelijke evenementen, die aansporen tot milieubewust gedrag: de Europese Mobiliteitsweek en de Nacht van de Nacht. Bovendien wordt via de WOP's informatie gegeven over energiebesparing. Door het actief stimuleren van energiebesparing wordt de mogelijkheid geboden de woonlasten te verlagen. En door een wijkactie (bijvoorbeeld een wedstrijd via de WOP's) te starten ontstaat er meer sociale interactie, omdat bewoners met elkaar over het onderwerp gaan praten (sociaal duurzaam). Verder wordt ondersteuning gegeven voor initiatieven uit de wijken.

Onze NME-activiteiten voor schoolgaande kinderen (leskisten, buitenlessen, etc.) passen binnen deze campagne. Deze reguliere activiteiten blijven ook de komende periode doorgaan via de NME De Hooiberg of via andere wijze.

Bedrijven

Richting bedrijven zetten we in op energiebesparing. Omdat de beste kansen voor duurzaamheid er zijn bij de start van een nieuw bedrijf of bij de bouw van een nieuw pand, willen we ook actief in gesprek met bedrijven die zich in Capelle aan den IJssel vestigen. Zo kunnen met hen bekijken welke kansen er zijn om zich vanaf de start als duurzaamheid mee te nemen. Dit kan gebeuren via de instrumenten milieubarometer en de wegwijzer kansen bij verkassen. Door een bijdrage van de Stadsregio kan voorlopig deze instrumenten gratis aan bedrijven aan worden geboden. Verder speelt de DCMR een grote rol bij verdere promotie van deze instrumenten. Met name wanneer zij contact hebben met bedrijven. Het project "opleggen rendabele maatregelen" zal door de DCMR binnen de milieudoelen aanpak worden voortgezet.

Gemeentelijke organisatie

De gemeente beschikt over een uitgebreide gemeentelijke vastgoedportefeuille. Dit zijn onder andere schoolgebouwen, sportparken, sporthallen en gebouwen voor technische diensten en gebouwen die door culturele of maatschappelijke organisaties in gebruik zijn. Momenteel loopt intern een project "Optimalisatie gemeentelijk vastgoed". Bij de behandeling in de raad van de beleidskaders (8 oktober

2012) is via een amendement de terugverdientijd voor duurzame oplossingen bij (groot) onderhoud van panden verlengd van 7 jaar naar 15 jaar.

Aan de hand van deze beleidskader wordt de Meerjaren Onderhoudsprogramma's (MOP's) voor een groot aantal gemeentelijke gebouwen ter hand genomen. Daarin wordt expliciet aandacht besteed aan maatregelen voor het terugdringen van het energiegebruik, zoals isolatie en alternatieve energiebronnen met in achtneming van de terugverdientijd van 15 jaar.

Daarnaast wordt 100% groene stroom ingekocht en wordt uiterlijk in 2015 100% duurzame ingekocht. Door duurzaam in te kopen en een duurzame bedrijfsvoering te hanteren geeft de gemeente tevens het goede voorbeeld.

Duurzaam integreren

Duurzaamheid is niet iets dat op zichzelf staat. Het is een thema dat dwars door alle andere gemeentelijke aandachtsgebieden heen gaat. Of het nu om vervoer of om woningbouw gaat, er zijn altijd mogelijkheden deze te verduurzamen. Zelfs bij armoedebestrijding en re-integratie zijn er kansen voor duurzaamheid te onderscheiden. Aandacht voor de invloed van onze beslissingen of werkzaamheden op klimaat, natuur en leefbaarheid moet een automatisme worden

Daarom zetten we expliciet in op duurzaamheid in gemeentelijke projecten die een ander primair doel dienen. Voor 2013 zijn een aantal kansrijke projecten geselecteerd op het gebied van nieuwbouw, ruimtelijke ontwikkelingen en de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met deze projecten laten we zien wat er mogelijk is en doen we ervaring op met integraal duurzaam denken, zonder daarbij de financiële realiteit uit het oog te verliezen. Zo wordt duurzaamheid langzaam gewoon.

Openbare ruimte

Bij de openbare verlichting is enigszins nog energiebesparing te realiseren, maar de stadsregionale doelstelling om 3 procent per jaar te besparen is niet reëel, zeker niet zonder kapitaalvernietiging. Dit bleek uit de benchmark openbare verlichting van de stadsregio.

Toch is begin 2011 bij nieuwe locaties een begin gemaakt met toepassing van LED-technologie. Wel is de LED-technologie nog sterk in ontwikkeling, waarbij betere, zuinigere en beter dimbare oplossingen op de markt komen.

Nieuwbouw & (her)ontwikkeling

Binnen de gemeente worden op twee unilocaties ontwikkeld voor de zowel het Comenius college als het IJsselcollege. Hoewel de gemeente niet de bouwheer zijn, is de gemeente wel betrokken in het bouwproces. Bovendien is de bouw begonnen van een sporthal naast de Comeniuscollege aan de Lijstersingel. Op het dak van de sporthal wordt zonnepanelen geplaatst. Het dak van de sporthal is ideaal, omdat er een mooi groot dakoppervlak beschikbaar is met ideale ligging ten opzichte van de zon.

In onderstaande tabel staan de activiteiten genoemd voor de jaren 2013 en 2014. Het is voor een groot gedeelte een voortzetting van de huidige activiteiten. Nieuwe activiteiten is aangeduid met een N in het laatste kolom.

Activiteiten	Budget	jaar	
Duurzaamheid en Klimaat			
Voor het bestaande en nieuwe gemeentelijke gebouwen en voorzieningen worden alle energiemaatregelen doorgevoerd met een terugverdientijd van maximaal 15 jaar (anders gezegd: die tussen nu en 15 jaar geld opleveren).	Facilitaire Diensten € 50.000,-	2013-2014	N
<u>Toelichting:</u> in onze eigen bedrijfsvoering geven wij het goede voorbeeld. Er komt een plan voor het verduurzamen van de complete vastgoedvoorraad (via het onderhoudsprogramma), onderbouwd			

<p>met concreet bewijs, waarin de investeringen en besparingen worden afgewogen. Ten opzichte van het oude Milieubeleidsplan is de terugverdientijd opgerekt van 7 naar 15 jaar.</p> <p>Voor een nog nader te bepalen gemeentelijk gebouw wordt een bedrag opgenomen voor toepassing van zonnepanelen. In het 1^e kwartaal van 2013 wordt bij de vaststelling van het meerjaren onderhoudsprogramma een concreet voorstel gedaan.</p>			
<p>Renovatieprojecten corporatiebezit i.s.m. woningcorporatie Havensteder op het gebied van energie.</p> <p><u>Toelichting:</u> Met de corporatie zijn prestatieafspraken verder ingevuld over energie, zoals bij renovatie of groot onderhoud gelden (verbetering van tenminste twee labelklassen). Momenteel loopt een groot onderhoud programma in de wijk Schollebaar. De regionale doelstelling is een gemiddelde CO2-reductie van 2% per jaar in de bestaande woningvoorraad van de sociale huursector voor de periode 2010-2025.</p>	Havensteder	2013-2014	
<p>Opzetten campagne energiebesparing door bewustwording van huurders door het opzetten van een energieteam.</p> <p><u>Toelichting:</u> Het idee voor dit project is niet alleen de bewustwording voor energiebesparing te stimuleren, maar door middel van slimme meters een wedstrijdelement in te bouwen. Door het registreren van het energieverbruik door de bewoners is ook de eventuele besparing te volgen. In de wijk de Hoeken en Wiekslag heeft al een dergelijk project gelopen. De bedoeling is om te verder te gaan in de wijk Schollebaar.</p>	€ 40.000,-	2013	N
<p>Energieprestatie-verbetering bestaande bouw. Doelgroep: particuliere woningbezitters van woningen van het bouwjaar tussen 1945-1970.</p> <p><u>Toelichting:</u> In 2013 worden 100 woningen bezocht om te komen tot energieprestatieverbetering van hun woning. Met een gratis energiemaatwerkadvies, energielabel en twee vrijblijvende offertes worden eigenaren op weg geholpen.</p>	€ 20.000,-	2013	N
<p>Energieprestatie eisen aanscherpen bij nieuwbouw van woningen. Het realiseren van Energieprestatie op Lokatie (EPL) van 8 tot 9 bij nieuwbouwprojecten vanaf minimaal 50 woningen.</p> <p><u>Toelichting:</u> gemiddeld minimaal een 8 scoren met het instrument Gemeentelijk Praktijk Richtlijn (GPR) over alle thema's (onder meer energie, materialen, afval, water, gezondheid en woonkwaliteit). GPR is een hulpmiddel voor het maken van duurzaamheidskeuzes bij nieuwbouw. De EPL ambitie van 8 leidt tot een vermindering van de CO2-uitstoot in nieuwbouwwijken met ongeveer 25% ten opzichte van de eisen uit het huidige bouwbesluit en is regionaal afgesproken.</p>	€ 10.000,-	2013-2014	N
Plaatsing windturbine op Rivium (locatie AWZI).	Particulier initiatief	2013-2014	N

<p><u>Toelichting:</u> Op verzoek van het Hoogheemraadschap wordt gekeken naar de mogelijkheid voor plaatsing van een windturbine. Een windturbine van 3MW vermogen levert elektriciteit voor 1800 woningen en staat gelijk aan 60.000 m2 zonnepanelen.</p>			
<p>Stimuleren van bedrijven om zelf hun verantwoordelijkheid te nemen en aan de slag te gaan met duurzaam ondernemen. Hiervoor stelt de gemeente de <i>milieubarometer/kansen bij verkassen</i> gratis ter beschikking. Dit zijn praktische instrumenten die door een adviesbureau zijn ontwikkeld.</p> <p><u>Toelichting:</u> Kansen bij Verkassen adviseert bedrijven bij nieuwbouwen, verbouwen, renoveren en verhuizen. Deze wegwijzer geeft snel inzicht in kansen voor duurzaamheid en kostenbesparing. De milieubarometer is een tool om de CO2-footprint in beeld te brengen. De stadsregio betaalt in 2013 de abonnementskosten.</p>	Via SR	2013	
<p>In overleg met de scholen het meenemen van energiebesparing en duurzaamheid bij de herontwikkeling van de Unilocatie.</p> <p><u>Toelichting:</u> Zowel het Comenius als het IJsselcollege zijn zelf verantwoordelijk voor de realisatie van de twee schoollocaties. De gemeente heeft aangeboden om in het voortraject mee te denken over mogelijke duurzaamheidsoplossingen</p>	€ 25.000,-	2013-2014	
<p>Revitalisering Hoofdweg</p> <p><u>Toelichting:</u> De revitalisering van bedrijventerrein Hoofdweg biedt kansen voor milieuwinst. Gedacht kan worden aan vervoermanagement, energiebesparing en duurzame ruimtegebruik. Dit moet nader en in samenhang uitgewerkt worden in het project.</p>	€ 20.000,-	2013	
<p>Uitvoeren reguliere activiteiten uit Natuur en Milieu-educatie (NME)</p> <p><u>Toelichting</u> Scholen worden ondersteund bij hun lesaanbod met de onderwerpen leefomgeving, natuur en milieu en duurzaamheid. Ten minste 75% van groep 8 neemt deel aan NME-activiteiten,</p>	Via W&E	2013-2014	
<p>Realisatie 4 oplaadpalen auto's i.s.m. stichting E-laad. Budget is voor plaatsing van borden en aanduidingen.</p>	€ 5.000,-	2013	
Bodem			
<p>Bodemkwaliteit ruimtelijke plannen</p> <p><u>Toelichting</u> In verband met ruimtelijke plannen (herontwikkeling, herinrichting, bestemmingsplannen) worden bodemonderzoeken uitgevoerd en getoetst.</p>	Via projecten	2013-2014	
Geluid			
<p>Hogere grenswaarden/luchtkwaliteit Treffen voorzieningen en/ of verzorgen van aanvragen hogere grenswaarden bij nieuwe situaties waarbij geluid- en/of</p>	€ 10.000,-	2012-2014	

<p>luchtkwaliteitsnormen dreigen te worden overschreden. Budget is voor onderzoek.</p> <p><u>Toelichting</u> Overschrijdingen van luchtkwaliteitsnormen spelen niet in Capelle aan den IJssel. Bij nieuwe situaties waarbij geluidsnormen worden overschreden worden, indien mogelijk (ruimtelijk, financieel etc.), maatregelen genomen aan de bron (geluidsarm asfalt) dan wel in de overdracht (geluidswal). Indien maatregelen niet mogelijk zijn dan wel niet voldoende zijn, dient een hogere waarde aangevraagd te worden.</p>			
<p>Plaatsing geluidsscherm Schollevaar</p> <p>Uitvoering realisatie van geluidsschermen langs het spoor bij de wijk Schollevaar. Het aanbrengen van railgeluiddempers in combinatie met geluidschermen is het meest effectief om de geluidsbelasting bij de woningen terug te brengen. Start plaatsing geluidschermen is in 2013.</p>	Subsidie lenM	2013	
<p>Opstellen nieuw Actieplan EU geluid</p> <p><u>Toelichting:</u> De informatie uit de nieuwe EU-geluidskaarten wordt meegenomen bij het opstellen van het Actieplan geluid, dat voor de zomer van 2013 gereed moet zijn. In dit plan wordt opnieuw bekeken welke maatregelen te bedenken zijn om de geluidsniveaus in de gemeente terug te dringen en wat deze maatregelen kosten.</p>	€ 15.000,-	2013	
Externe veiligheid			
<p>Externe veiligheid in ruimtelijke plannen</p> <p><u>Toelichting:</u> In beeld brengen situatie externe veiligheid bij ruimtelijke plannen. Onderzoeken initiëren en beoordelen. Toetsing plannen.</p>	Via bestemmings plan	2013-2014	
<p>Uitvoering externe veiligheidmaatregel spoor</p> <p><u>Toelichting:</u> Voor het plaatsen van de geluidsschermen langs het spoor is het noodzakelijk om extra opstelplaatsen te maken voor een goede bereikbaarheid bij eventuele calamiteiten.</p>	€ 28.000,-	2014	
Groen			
<p>Inrichten van twee stads(moes)tuinen op braakliggende terreinen binnen de gemeente. Initiatief en uitvoering van een stadstuin ligt bij bewoners. Het budget is bedoeld voor het (beperkt) faciliteren en ontruimen van een tuin (per drie jaar).</p>	€ 25.000,-	2013	
<p>Subsidieregeling Groene Daken en Groene gevels</p> <p><u>Toelichting:</u> Doelstelling is om per jaar 10 groene daken en/of groene gevels bij verenigingen en particulieren te subsidiëren via de subsidieregeling.</p>	€ 80.000,-	2013-2014	
Communicatie:	€ 40.000,-		

<ul style="list-style-type: none"> • Centrale thema: zichtbaar duurzaam; • Mobiliteitsweek; • Groene folder. 			
Totaal 2013	€ 237.500,-		
Totaal 2014	€ 130.500,-		
Totaal	€ 368.000,-		

Bij de uitvoering van het milieubeleid zijn verschillende afdelingen betrokken. Wanneer milieu integraal wordt meegenomen bij reguliere gemeentelijke werkzaamheden, vindt de financiering plaats vanuit de budgetten van de afdelingen, zoals bijvoorbeeld het afvalbeleid, het waterbeleid of de milieu-inbreng in bestemmingsplannen. Daarnaast is een deel van het beschikbare budget nog niet ingevuld om ruimte te hebben voor nieuwe initiatieven. Bij de voorjaarsnota 2013 worden hiervoor nadere voorstellen gedaan.

Monitoring

Gas en elektriciteit

Er is geen allesomvattend monitoringssysteem beschikbaar waarmee de resultaten en effecten van het lokale klimaatbeleid geheel in beeld kunnen worden gebracht. Klimaatmonitoring is nog in ontwikkeling en alle instrumenten hebben nog hun beperkingen en kinderziekten. We zullen enkele aanvullende monitorsystemen hanteren. Insteek is, dat het monitoringsinstrumenten zijn, die met relatief weinig inspanning en kosten een goed beeld geven. We maken gebruik van:

1. Een monitor, die het daadwerkelijke gas- en elektriciteitsgebruik weergeeft bij de Capelse aansluitingen via Citytec. Dit is een mooi instrument, waarmee we inzicht krijgen in totaalverbruik en broeikasgasemissies van zowel huishoudens als bedrijven, maar ook kunnen inzoomen tot op postcodeniveau. Analyse van deze gegevens is zeer zinvol. Deze 'harde' monitor geeft inzicht in de ontwikkelingen en de stand van zaken met betrekking tot onze CO2-uitstoot.
2. De klimaatmonitor van Agentschap NL/Stadsregio. Hierop worden in opdracht van het Rijk gegevens gepresenteerd die relevant zijn voor de monitoring van lokaal en regionaal klimaatbeleid. De Stadsregio maakt hier gebruik van. In de monitor zijn gegevens verwerkt uit alle gratis, openbare bronnen, plus gegevens uit enkele andere bronnen die het Rijk op deze manier ter beschikking stelt aan gemeenten en regio's. Wellicht maakt de klimaatmonitor binnenkort een energiescan overbodig. Op dit moment staat de klimaatmonitor echter nog in de kinderschoenen. De juiste interpretatie van de gepresenteerde gegevens levert soms nog moeilijkheden op, die nog niet zijn opgelost.

Financiën en economische instrumenten

Kosten en baten

Om de transitie naar klimaatneutraliteit te realiseren zijn veel en ingrijpende maatregelen nodig van burgers, bedrijven en van de gemeente zelf. Dit vraagt om de bereidheid van alle partijen om –soms aanzienlijke – investeringen te doen. In tegenstelling tot de meeste andere beleidsvelden is hier behalve van investeringen ook sprake van besparingen. Uit de doorrekening op het gebied van gas- en elektriciteit blijkt dat de ingrijpende maatregelen uiteindelijk zelfs financieel voordeel opleveren.

De benodigde investeringen moet wel eerst opgebracht kunnen worden, ook als deze op termijn (15 jaar) wordt terugverdiend. Dat kan in moeilijke economische tijden (denk aan de economische crisis) extra lastig zijn. Een andere moeilijkheid is, dat er soms sprake is van een split incentive, dat wil zeggen dat de besparingen ten goede komen aan een ander dan degene die de investeringen moet doen.

De financiering van de energietransitie is daarom voornamelijk een kwestie van het vinden van partijen die de aanvankelijke financiering op zich willen nemen en het toepassen van slimme financieringsconstructies. Het is daarbij zinvol om meer belang te hechten aan de 'total cost of ownership' dan aan de terugverdientijd. Als de totaalkosten met het nemen van een maatregel uiteindelijk gelijk blijven of lager zijn, is de maatregel in principe alleen al uit financieel oogpunt interessant. Uiteraard is natuurlijk ook de ethische vraag aan de orde of een leefbare toekomst voor toekomstige generaties niet waar nodig ook iets extra's zou mogen kosten.

Inspanningen van de gemeente ten aanzien van financiën

De inspanningen van de gemeente zullen daarom voornamelijk gericht moeten worden op:

1. De eigen klimaatneutraliteit. Denk aan klimaatneutrale huisvesting, eigen wagenpark, duurzaam inkopen, enzovoort. Ook hiervoor geldt dat het vaak extra investeringen vergt, maar dat de 'total cost of ownership' vaak lager is, dus dat het ook uit financieel oogpunt vaak verstandig is. De gemeente kan - waar nodig – uitzoeken of er creatieve, gunstige financiële constructies of subsidies mogelijk zijn.
2. Ondersteuning van andere investeerders:
In de meeste gevallen is geen financiële ondersteuning nodig. In principe zijn de maatregelen immers uit financieel oogpunt al interessant, zeker op langere termijn. De gemeente kan actief met partijen op zoek gaan naar goede financiële constructies en financiële partners. Daarin kan de gemeente waar nodig ook een initiërende rol op zich nemen. De gemeenten ziet voor zichzelf vooral een stimulerende en faciliterende rol.

Subsidies

Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van landelijke, regionale of Europese subsidieregelingen. Vooral voor vooruitstrevende projecten liggen hier kansen. Via de stadsregio is bijvoorbeeld subsidie verkregen voor de aanschaf van 9 elektrische auto's en voor de Tuk Tuk's als aanvullend vervoer.